

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus IX. De Mutuis Petitionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

Quæres undecimò. An actor libellum mutare possit ?

ꝛ. Actor porrectum libellum tam in causis civilibus quàm criminalibus ante litis contestationem mutandi habet facultatem. *L. edita. 3. C. de edendo.* Post litis contestationem Actor libellum substantialiter mutare nequit. *Arg. L. non potest. 23. ff. de judic.* Nisi inchoata novâ instantiâ novum cum refusione expensarum offerat libellum. *Cap. examinata. 15. de judic.* Quia libellus pro litis contestatione formatur, & in quasi contractum inter partes litigantes transire consuevit.

Quæres duodecimò. Quando libellus substantialiter mutari dicendus est ?

ꝛ. Substantialiter mutatur libellus, quando actio in illo proposita, vel causa petendi in eo expressa variatur, & alia proponitur, aut à re petita receditur. Ut : quis dixit se se esse Dominum rei, & postea videns difficulter se posse probare Dominium, libellum mutat dicendo : sibi quasi Dominium competere. *Cap. Abbate. 3. de Sentent. & re judicata. in 6.* Accidentaliter emendatur & corrigitur libellus, quando vitium aliquod, vel obscuritas tollitur, vel aliquid additur, aut detrahitur, salvâ manente libelli substantiâ, ita, ut nec res petita, nec causa petendi varietur.

T I T U L U S IX.

D E

Mutuis Petitionibus.

Oblato Judici Actoris libello, per hunc reo communicando, interdum reus conventus vicissim aliquid ab actore petere, eúmque oblato libello reconvenire solet, præsertim quando compensationi locus non est, ut quia debitum ab utraque parte non est liquidum.

Quæres primò. Quid est mutua petitio ?

ꝛ. Est conventio ex parte actoris, &

reconventio ex parte rei, quâ reus oblato libello actoris vicissim ab actore aliquid exigit, coram eodem Judice, & in eodem judicio. Nam reo ad emanatam citationem comparenti communicatur libellus, & reus visâ petitione actoris eundem sæpe reconvenit, hoc est : ab actore aliquid sibi debere contendit, oblato reconventionis libello. Exemplum. Petrus oblato libello convenit Paulum, in quo Paulum

2993 ad

ad solvendum debitum ex mutuo contractum adstringi postulat : Paulus viso Petri libello eundem oblato libello reconvenit , in quo Petrum ad solvendum debitum ex venditione expressarum adium contractum à Judice perit adstringi. Fundatur hæc reconventio tam in Jure Canonico quàm civili, *Cap. 1. & 2. de mutuis petitionibus. cap. 2. & fin. de ord. cognition. cap. dispendia. 3. §. reus quoque. de Rescript. in 6. Clement. sape. 2. de V. S. L. cum Papianus. 14. junctâ authent. & consequenter. C. de Sentent. & interlocut. om. judic.*

Quæres *secundò*. Quis finis mutux petitionis ?

R. Favor tam rei , quàm Actoris, *imò*. Est in favorem rei , quia cum Actor coram illo Judice sibi jus dici velit , in causa reconventionis eundem habere Judicem pati debet. *Can. Accusatores. 1. caus. 3. q. 8.* Cujus enim quis in agendo observat arbitrium , eum habere & contra se Judicem in eodem negotio non dedignetur. *Inquit cit. lex. Papianus. 2dò*. Est in favorem actoris. Quia reus apud eundem Judicem , & non apud alium durante eadem judicio actorem reconvenire potest , ne actor in diversis instantiis coram diversis Judicibus in prosequenda actione sua perturbetur. *Cit. cap. dispendia. 3. de rescript. in 6.*

Quæres *tertiò*. Qui mutux petitionis effectus ?

R. Tres sequentes : *imò* Actoris ad respondendum libello rei obligatio. Judex enim Actorem cogere debet , ut

& ipsi reo ad reconventionem suam respondeat , ut sic utraque causa tractetur , eadèmq; finiatur sententia ; quod si Actor ad reconventionem rei respondere detrectat , nec ipse reus ad respondendum cogitur. *2dus*. Jurisdictionis prorogatio ; quia Actor per reconventionem alienæ subjicitur jurisdictioni , ita , ut coram eo Judice , quem agendo in sua culpa approbavit , judicium reconventionis subire debeat , nec velut incompetentem recusare valeat. *3tius*. Processus simultaneus ; causa enim reconventionis simul cum causa conventionis est tractanda.

Quæres *quartò*. Quis ex litigantibus alterum reconvenire potest ?

R. Solus reus. Actor enim reum , à quo fuit reconventus , iterum in alia causa reconvenire non potest. *Gloss. in cap. 2. de mutuis petition. Verb. eodem modo.*

Quæres *quintò*. An quilibet reus Actorem reconvenire possit ?

R. Quilibet , dummodo in judicio Actor esse valeat ; ideo excommunicatus , quamvis contra Actorem se defendendo excipere possit ; eum tamen coram eodem Judice in alia causa reconvenire nequit , cum personam Actoris sustinere non possit. *Cap. cum inter. 5. de except.*

Quæres *sextò*. An coram Judice delegato fieri possit reconventio ?

R. *Affirmativè*. ex *cap. 1. de mutuis petition.* Solet hæc fieri exceptio : Si delegatus ad petitionem partis utriusque datus fuerit , non habet locum recon-

conventio, quia cessat ejus causa; enim non magis Actor, quam reus Judicem elegerit. Coram arbitris quoque non subsistit reconventio.

Quæres *septimò*. An coram Judice prorogato fieri possit reconventio?

R. *Affirmativè*. Dummodò causa, super qua fit reconventio, non sit specie diversa ab illis causis, de quibus Judex prorogatus cognoscere potest. Sic reus conventus coram Judice prorogato in causa civili, in criminali reconvenire nequit, si Judex solum in civilibus judicandi habet potestatem. Nec obstat, quod Judex habens jurisdictionem super causa principali, incidentem quoque cognoscere possit, aliàs sui fori; causa autem recognitionis sit incidens & accessoria ad causam reconventionis. Quia hoc verum est, si causa incidens causæ principali ita sit accessoria, ut hæc sine illa terminari nequeat: sic autem necessariò connexionæ non sunt causæ con- & reconventionis.

Quæres *octavò*. An Laicus coram Judice Laico à Clerico in causa civili conventus Clericum in simili causa civili coram eodem Judice Laico reconvenire possit?

R. D. D. in hæc quæstione non conveniunt. *Gloss. in cap. 1. de mutuis petit. Verb. super suis quæstionibus. & in cap. et si Clerici. 4. de Judiciis.* Respondet *Affirmativè*. Quia per Regulam Generalem ex reconventionem fit Judex, qui aliàs in reconventum nullam habebat jurisdictionem. Et ratio naturalis sua-

det, ut Clericus in eodem judicio satisfaciat Laico, in quo contra eundem actionem intentavit. Ad quod respondet sententia adversa regulam illam locum habere, si Judex conventionis in actorem convenientem capax sit jurisdictionis, cujus in Clericum Laicus incapax est.

Quæres *nonò*. An etiam in causa, quæ summarie tractanda, locum habeat reconventio?

R. *Affirmativè*. Ex *Clement. 2. §. verum. de V. S.* sive utraque causa sit summaria, sive una sit summaria & altera ordinaria.

Quæres *decimò*. In quibus causis locum non habet reconventio?

R. In sequentibus: *1mò*. In causa depositi non datur reconventio. *Cap. bona fides. 2. de deposito. L. 11. C. de deposito.* Ubi dicitur: Depositarium contra repetentem depositum nullam actionem sive personalem sive realem aut hypothecariam, imò nec compensationem objicere posse, quominus depositum illicò restituat. *2dò*. In causa executiva, sive executionem paratam habente, v. g. Debiti confessati: quia hujusmodi causæ certæ sunt & liquida. *3tò*. In causa spoli; quia spoliatus ante omnia restituendus est, nec adversario respondere tenetur, antequam sit restitutus. *Can. redintegranda. 4. caus. 3. q. 1. cap. 1. de restitut. Spoliator. in 6.* *4tò*. In causa appellationis; quia adversarius Victor in prima instantia appellantem coram Judice appellationis reconvenire non potest;
Judex

Judex enim appellationis in aliis, quam ex prima instantia ad se devolutis se se intromittere non potest. *ſed.* In causa criminali, in qua accusatus accusatorem pendente judicio criminali reconvenire nequit, nec civiliter, cum causa criminalis velut major absorbeat civilem, *l. ſin. cod. de Ordine judiciorum.* Nec criminaliter, quia non relatione criminis, sed innocentiam suam reus purgatur, nec ante potest accusare, quam fuerit excusatus; nisi reus conveniendo criminaliter, vel majus crimen, vel suam aut suorum injuriam prosequatur. *ſed.* Demum in nulla causa reconventio locum habet, de qua Judex ex natura sua partibus etiam consentientibus cognoscere non potest: Veluti in causa Spirituali, in qua coram Laico tanquam jurisdictionis spiritualis incapace reconventio non permittitur; cum non persona actoris, sed qualitas causae eundem Judicem dedignetur.

Quæres undecimò. Quando reconventio proponenda?

R. In exordio litis, ante litem contestatam. Et tunc Judex utramque causam con- & reconventionis eadem Sententiam terminare debet. Quamvis etiam durante eodem judicio post litem contestatam, antequam in causa conclusum, reconventio fieri possit. Quo casu reconventionem serius proposita conventio deciditur, reconventionem manente in litis pendencia, nec interea reus actorem apud alium Judicem convenire potest.

Quæres duodecimò. Quam formam & modo in reconventionem procedendum?

R. Modus procedendi, qui in causa conventionis ex impetrato observatur rescripto, etiam in causa reconventionis est observandus. *Cap. prudentiam. 2. de mutuis petition.* Ideoque si causa conventionis commissa addita clausula: *Appellatione remotâ.* Etiam causa reconventionis remotâ appellatione est terminanda.

* *
*

TITU.